

Pramene a výber z použitej literatúry

Archívne zdroje:

Archív Lubovnianskeho múzea – hrad v Starej Lubovni, Rodina Zamoyských, AM 33/2013 a AM 626

Hoover Institution Archives, Stanford University, fond Charles T. Thompson papers

Literárny archív Slovenskej národnej knižnice Martin, jednotliviny

Magyar Országos Levéltár Nemzeti Levéltára Budapest, K-64 Külügyminisztérium

Országos Széchényi Könyvtár Budapest, Leveléstár a Kis nyomtatványok

Österreichisches Staatsarchiv/Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Urkundenreihen, Habsburg-Lothringische Familienurkunden

Dobová tlač:

8 órai ujság (Budapešť) 1936

Az Est 1932

Az Ujság 1921

Budapesti Hírlap 1931

Budivoj (České Budějovice) 1883

Diario universal (Madrid) 1906

Die Hohe Tatra (Kežmarok) 1931, 1932, 1935

Der neue Abend 1918

Hlas (Skalica) 1898/99

Karpathen-Post (Kežmarok) 1895, 1904, 1930, 1931, 1932, 1935

Národné noviny 1875, 1892, 1894, 1895, 1896, 1902, 1905, 1913, 1914, 1915, 1918, 1919

Národní politika (Praha) 1895, 1903, 1915, 1916, 1921, 1930

Népszava (Budapešť) 1904

Neues Wiener Journal 1918

Podtatranský kraj 1937

Pražské noviny 1882
Presburger Zeitung 1883, 1885, 1897, 1904, 1908
Sloboda 1918
Slovenská krajina 1932
Slovenská obrana 1937
(*Slovak Defense*) (Scranton)
Slovenská Pravda 1931
Sport-Világ 1905, 1908, 1910
Týždeň 1948
Vlast a svet (Budapešť) 1902
Vojenské listy (Brno) 1878
Zprávy hospodárskeho spolku 1902
pre údolie Nitry (Krásno)

Dobové texty a vydané pramene:

ANONYMUS: Kaiser Franz Joseph I. und sein Hof. Wien – Hamburg 1984

Báró Burián István naplói 1907 – 1922. Budapest 1999

BROUCEK, Peter (ed.): Ein General im Zweilicht. Die Erinnerungen Edmund Glaises von Horstenau. Bd. 1. – 3. Wien – Köln – Graz 1980, 1983, 1988

Burian (von Rajecz), Stephan Graf: Drei Jahre. Aus der Zeit meiner Amtsführung im Kriege. Berlin 1923

CONRAD, Feldmarschall: Aus meiner Dienstzeit 1906 – 1918. I. – IV. Wien – Leipzig – München 1921 – 1923

Conrad von Hötzen Dorf, Franz: Private Aufzeichnungen. Erste Veröffentlichungen aus den Papieren des k. u. k. Generalstabs-Chefs. Wien – München 1977.

CONRAD VON HÖTZENDORF, Gina Gräfin von: Mein Leben mit Conrad von Hötzen Dorf. Sein geistiges Vermächtnis. Leipzig 1935

Das Verhalten der Tschechen im Weltkrieg. Wien 1918

DEJMEK, Jindřich – NĚMEČEK, Jan (eds.): Československo na pařížské mírové konferenci 1918 – 1920. II. Praha 2011

EISENMENGER, Victor: Erzherzog Franz Ferdinand. Zürich – Leipzig – Wien 1930

EÖTTEVÉNYI, Olivér: Ferenc Ferdinánd. Budapest 1991 (pôvodne 1941)

FUGGER, Nora Fürstin: Im Glanz der Kaiserzeit. Zürich – Leipzig – Wien 1932

GALI, Máté (ed.): Búcsú a monarchiától. Berzeviczy Albert naplója (1914 – 1920). Budapest 2015

- Gróf Tisza István összes munkái. VI. kötet. Budapest 1937
- Gróf ifjabb Andrássy Gyuláné Zichy Eleonóra: Napló 1917 – 1922. Budapest 2018
- Hof- und Staatshandbuch der österreichisch-ungarischen Monarchie für 1889 – 1900. Wien, s. d. [1888 – 1899]
- HOZA, Štefan: Ja svoje srdce dám. Bratislava 1989
- KOLÍSEK, Alois: Ludové umenie slovenské. Bratislava 1921
- KOVÁCS, Lajos (ed.): Mindennek vége! Andrássy Ilona grófnő első világháborús naplója. Budapest 2015
- Magyar országgyűlési almanach. A felsőház és képviselőház tagjainak életrajza és közéleti működése 1927 – 1932. Budapest [1927],
- MASARYK, Tomáš G.: Světová revoluce. Praha 2005
- Molnár, Ferenc: Egy haditudósító emlékei. B. m., s. d. [1928]
- NECK, Rudolf (ed.): Österreich im Jahre 1918. Berichte und Dokumente. München 1968
- NIKITSCH-BOULLES, Paul: Vor dem Sturm. Erinnerungen an Erzherzog Thronfolger Franz Ferdinand. Berlin 1925
- Nostitz-Rieneck, Georg (ed.): Briefe Kaiser Franz Josephs an Kaiserin Elisabeth 1859 – 1898. Bd. I. – II. Wien – München 1966
- ODESCALCHI, Eugénie: Egy hercegnő emlékezik. Budapest 1987
- Österreich-Ungarns letzter Krieg 1914 – 1918. II. Band. Das Kriegsjahr 1915, I. Teil. Wien 1931; IV. a V. Band. Das Kriegsjahr 1916. II. Teil. Wien 1934; VII. Band. Das Kriegsjahr 1918. Wien 1938
- POLZER-HODITZ, Arthur Graf: Kaiser Karl. Zürich – Leipzig – Wien 1929
- RESS, Imre (ed.): A monarchia levéltári öröksége a badeni egyezmény létrejötté (1918 – 1926). Budapest 2008
- Rudolf von Laban. Život pre tanec. Spomienky. Bratislava 2012
- RUTKOWSKI, Ernst (ed.): „...Ein schneeweisser Reehbock mit hellblauen Lichtern...“ Aus den Briefen des Thronfolgers Erzherzog Franz Ferdinand an die Gräfin Marie von Thun Hohenstein, geb. Gräfin Chotek. *Mitteilungen des österreichischen Staatsarchivs*, 52 (Wien 2007), s. 247-271
- Sborník dokumentů k vnitřnímu vývoji v českých zemích za 1. světové války 1914 – 1918. Sv. I. Rok 1914 a Sv. II. Rok 1915. Praha 1993, 1994
- SCHOLLER, Christiane: Můj pradědeček František Ferdinand. Příběh arcivévodý Františka Ferdinanda očima jeho pravnučky Anity Hohenberg. B. m., 2014

Vertrauliche Mitteilungen der Deutsch-böhmischen Korrespondenz an den
Bürgermeister Dr. Richard Weiskirchner aus den Jahren 1915 – 1918. B. m., s. d.

<https://www.digital.wienbibliothek.at/wbrobv/content/search/986676?query=%22Erzherzog+Friedrich%22>

WÖFLING, Leopold: Poslední Habsburkové. Praha 1924

Zajímavá tobolka. Čtení k poučení pro dospělejší mládež. Praha 1855

ZAVACKÁ, Marína: Ludácka prevýchova. Mária Janšáková v Ilave roku 1939 a jej *Cela* č. 20. Bratislava 2018

Odborná literatúra (výber):

AICHELBURG, Wladimir: Erzherzog Franz Ferdinand von Österreich-Este 1863 – 1914. Band 1. 1858 – 1899, Band 3. 1914 – 2013. Wien 2014

Alfonso XIII y La Segunda República (1898 – 1936). (Historia de Espana 12). Madrid 1991

ARCO-ZINNEBERG, Ulrich: Erzherzog Franz Ferdinand und Sophie Gräfin Chotek. In: Thron oder Liebe. 90 Jahre Hochzeit des Thronfolgers. Marbach – Pöggstall 1990, s. 14-30

BARBARITS, Lajos: A vetés gépesítésének kezdetei és elterjedése Magyarországon. (Mezőgazdaságtörténeti tanulmányok 2.). Budapest 1965

BECKENBAUER, Alfons: Ludwig III. von Bayern 1845 – 1921. Ein König auf der Suche nach seinem Volk. Regensburg 1987

BENYOVSZKY, Ágnes Mánya: Belle Époque. Architekti a stavitelia v Prešporoku 1890 – 1914. Bratislava 2014

BERNECKER, Walther L.: Geschichte Spaniens im 20. Jahrhundert. München 2010

BESTENREINER, Erika: Franz Ferdinand und Sophie von Hohenberg. Verbotene Liebe am Kaiserhof. München – Zürich 2004

BLED, Jean Paul: Franz Joseph. „Der letzte Monarch der alten Schule“. Wien – Köln – Graz 1988

BÖLÖNY József: Spanyol király Magyarországon, 1908, 1937

<https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/historia/87-056/ch29.html#id513115>.

BROOK-SHEPHERD, Gordon: The Last Habsburg. London 1968

BROOK-SHEPHERD, Gordon: Um Krone und Reich. Die Tragödie des letzten Habsburgerkaisers. Wien – München – Zürich 1968

- BROUCEK, Peter: Karl I. (IV.). Der politische Weg des letzten Herrschers der Donaumonarchie. Wien – Köln – Weimar 1997
- BRÜCKLER, Theodor: Thronfolger Franz Ferdinand als Denkmalpfleger. Wien – Köln – Weimar 2009
- BUDAY, Peter: Obnova historickej architektúry v Bratislave a budapeštianska Krajinská komisia pre pamiatky (1891 – 1914). *Bratislava*, 26 (2014), s. 81-108
- CERMAN, Ivo: Chotkové. Příběh úřednické šlechty. Praha 2008
- CMOREJ, Július: Bratislava, svedectvo historických pohľadníc. Poprad 2004
- CORDFUNKE, E. H. P.: Zita. Kaiserin von Österreich, Königin von Ungarn. Wien – Köln – Graz 1986
- ČOMAJ, Ján – HOLČÍK, Štefan: Prezidentský palác. Bratislava 2012
- DE LA GRANGE, Henry-Louis: Gustav Mahler. Vol. 3. Viena: Triumph and Disillusion. 1904 – 1907. New York 1999
- DORNIK, Wolfram: Des Kaisers Falke. Wirken und Nach-Wirken von Franz Conrad von Hötzendorf. Innsbruck – Wien – Bozen 2013
- DVOŘÁKOVÁ, Daniela – HOLEC, Roman – LENGYELQVA, Tünde – MÚCSKA, Vincent: Lásky a škandály v našich panovníckych rodoch. Praha 2014
- ENZSÖL, Imre: A Moson megyei tejszövetkezetek a dualizmus idején. In: *Arrabona – Múzeumi közlemények*, 42/2 (Győr 2004), s. 107-118
- Enzyklopädie Erster Weltkrieg. Paderborn – München – Wien – Zürich 2003
- ERÉNYI, Gustav: Graf Stefan Tisza. Leipzig 1935
- Enzyklopädie Erster Weltkrieg. Paderborn – München – Wien – Zürich 2003
- FEIGL, Erich: Kaiserin Zita. Von Österreich nach Österreich. Wien – München 1982
- FEJŐS, Zoltán: Hungarian Folk Art Exhibitions in the USA in 1914. *Hungarian Studies Review*, Vol. XLIV, Nos. 1-2 (Spring-Fall, 2017), s. 5-35
- FUČÍK, Josef: Osmadvacátníci – spor o českého vojáka 1. světové války. Praha 2006
- FÜGEDI, Mária: Reprezentáns népcsoportok a 19-20. század fordulójának népművészet-képében. Miskolc 2001
- FÜHR, Christoph: Das k. u. k. Armeekommando und die Innenpolitik in Österreich 1914 – 1917. Graz – Wien – Köln 1968
- GALANDAUER, Jan: Karel I. Poslední český král. Praha – Litomyšl 1998
- GAZDÍKOVÁ, Alžbeta: Andrej Kmeť – organizátor a propagátor predaja slovenských čipiek a výšiviek. *Zborník Muzeálnej slovenskej spoločnosti* 1993, Martin 1993, s. 124-132

GERGELY, Ferenc: Az országos Gyermekvédő ligáról (1906 – 1950, 1989 –). *Orvostörténeti közlemények*, 166 – 169, (Budapest 1999), s. 59-76

GLAISE-HORSTENAU, Edmund von: Die Katastrophe. Die Zertrümmerung Österreich-Ungarns und das Werden der Nachfolgestaaten. Zürich – Wien 1929

GONDA, Imre: Verfall der Kaiserreiche in Mitteleuropa. Der Zweibund in den letzten Kriegsjahren (1916 – 1918). Budapest 1977

HAMANN, Brigitte (ed.): Die Habsburger. Ein biographisches Lexikon. Wien 1988

HAMMOND, Beate: Habsburgs grösste Liebesgeschichte. Franz Ferdinand und Sophie. Wien 2001

HANNIG, Alma: Franz Ferdinand. Wien 2013

HAPÁK, Pavel: Dejiny železiarskeho priemyslu na Slovensku v rokoch 1848 – 1867. Bratislava 1962

HAUTMANN, Hans: Die österreichischen Staatsverbrechen im Ersten Weltkrieg – ein Überblick. In: *Alfred Klahr Gesellschaft. Mitteilungen*, 21, č. 4 z decembra 2014, s. 1-7

HEISZLER, Vilmos – SZAKÁCS, Margit – VÖRÖS, Károly: Ein Photoalbum aus dem Hause Habsburg. Fridrich von Habsburg und seine Familie. Budapest 1989

HOLČÍK, Štefan: Prešporok bol vojenským mestom. *Bratislavské noviny*, 19, č. 2 z 28. 1. 2016

HOLEC, Roman: Poslední Habsburgovci a Slovensko. Bratislava 2001

HOLEC, Roman: Coburgovci a Slovensko. Bratislava 2010

HOLEC, Roman – BOVAN, Marián: V službách cisára Františka Jozefa. Z pamäti a života lokaja a dvornej dámy. Bratislava 2013

HÖBELT, Lothar: „Stehen oder Fallen?“ Österreichische Politik im Ersten Weltkrieg. Wien – Köln – Weimar 2015

HÖBELT, Lothar: **Why did Austria-Hungary decide for War in 1913 – 1914?** In: ŽIVOJINVIČ, Dragoljub R. (ed.): *The Serbs and the First World War 1914 – 1918*. Belgrade 2015, s. 169-173

HÖBELT, Lothar: Die Motive für die Kriegsentscheidung. *Etudes Danubiennes*, 30 (2014), s. 1-13

LOUDA, Jiří – MACLAGAN, Michael: Lines of Succession. Heraldry of the Royal Families of Europe. London 1995

LUKEŠ, Michal: Špionážní případy. Praha 2016

MAURA, Romero J.: Terrorism in Barcelona and Its Impact on Spanish Politics 1909. *Past and Present*, 41 (Dezember 1968), s. 130-183

MRZ, Stefan: Ludwig III. Bayerns letzter König. Regensburg 2014

MIKRUT, Jan (ed.): Kaiser Karl I. (IV.) als Christ, Staatsmann, Ehemann und Familienvater. Wien 2004

MIKULÍK, Dalibor – PAVELČÍKOVÁ, Monika – ŠTEVÍK, Miroslav: Šľachtické rody na hrade Ľubovňa. Stará Ľubovňa 2012

MORENO-LUZÓN, Javier: Modernizing the Nation. Spain during the Reign of Alfonso XIII, 1902 – 1931. Sussex Academic Press 2012

NÁNAY, Mihály: Habsburg József főherceg. A katona és a politikus: 1914 – 1924. Budapest 2018

NEMERE. István: Botrányos királyi esküvők. Budapest 2007

PAULI, Herta: Das Geheimnis von Sarajevo. Wien 1966

<https://sites.google.com/site/fskcifer/vysivky/hollosyova> (Eva Cisáriková-Mináriková)

http://www.vzdelavaci-institut.info/?q=system/files/Historicke_koreny_soucasneho_judaismu-Petr_Mutinsky.pdf (Petr Mutinský)

<https://familysearch.org/ark:/61903/3:1:33SQ-GRQ1-9MLS?mode=g&i=239&wc=9P3P-2NL%3A107654301%2C107722701%2C123570801%2C123763701%3Fcc%3D1554443&cc=1554443>

PAVLÍČEK, Tomáš W.: Politicum a martýrium v nejdélším trestním procesu první světové války. Stylizace a strategie během procesu s Karlem Kramářem. In: BÍLEK, Jan – VELEK, Luboš: Karel Kramář (1860 – 1937). Život a dílo. Praha 2009, s. 344-365

PERNES, Jiří: O trůn a lásku. Praha 2014

PETRIE, Charles: King Alfonso XIII and his Age. London 1963

POHANIČOVÁ, Jana – BUDAY, Peter: Storočie Feiglerovcov. Bratislava 2015

POLATSCHEK, Max: Franz Ferdinand. Europas verlorene Hoffnung. Wien – München 1989

PRASCHLOVÁ-BICHLEROVÁ, Gabriele: Cisarovná Alžbeta. Mýtus a pravda. Bratislava 1998

RAUCHENSTEINER, Manfred: Erzherzog Friedrich, Erzherzogin Isabella und Pressburg um 1900. In: OTTNER, Carmen (ed.): Franz Schmidt und Pressburg. Wien – München 1999, s. 35-43

RAUCHENSTEINER, Manfred: Der Erste Weltkrieg und das Ende der Habsburgermonarchie. Wien – Köln – Weimar 2013

RAUCHENSTEINER, Manfred: Helden oder Feiglinge? Die Deserteure des Karpatenwinters 1915. *Hadtörténelmi Közlemények*, 128 (Budapest 2015), č. 3, s. 720-729

SNYDER, Timothy: Rudý kníže. Utajený život habsburského arcivévody. Praha 2010

- STADTLAENDER, Chris: Habsburg intim. Wien 1998
- SZABADFALVI, József: Írások Herman Ottóról és a Herman Ottó Múzeumról. Miskolc 1987
- ŠEDIVÝ, Ivan: Češi, České země a velká válka. Praha 2001
- TARCAI, Béla: Egy nemesi család fenyképei. In: *A Herman Ottó Múzeum Évkönyve*, 27 (Miskolc 1989), s. 263-274
- THOMOVÁ, Helga: Nemilované kráľovné. Manželské tragédie na európskych kniežacích dvoroch. Bratislava 2002
- Thron oder Liebe. 90 Jahre Hochzeit des Thronfolgers. Katalog einer Sonderausstellung im Schloss Artstetten. Artstetten 1990
- URBACH, Karina (ed.): *European Aristocracies and the Radical Right (1918 – 1939)*. London – New York 2007
- VIVES, Jaime Vicens: *Approaches to the History of Spain*. Berkeley – Los Angeles – London 1970
- VOJTEK, Miklós: Bratislavské korene Rudolfa von Labana. In: *Rudolf von Laban. Život pre tanec. Spomienky*. Bratislava 2012, s. 129-178
- WATSON, Alexander: *Ring of Steel. Germany and Austria-Hungary at War, 1914 – 1918*. London – New York – Toronto 2014
- WINKELHOFER, Martina: *Adel verpflichtet. Frauenschicksale in der k. u. k. Monarchie*. Wien 2009
- WINKELHOFER, Martina: *Eine feine Gesellschaft. Skandale und Intrigen an Europas Königs- und Kaiserhäusern*. München – Berlin – Zürich 2016
- WINKELHOFEROVÁ, Martina: *Viribus unitis. Císař a jeho dvůr. Nový pohled na Františka Josefa*. Praha 2011
- WEISSENSTEINER, Friedrich: *Franz Ferdinand. Der verhinderte Herrscher*. Wien 2007
- ZUBERCOVÁ, Magdaléna M. – CISÁROVÁ-MINÁRIKOVÁ, Eva: *Znovuobjavujúci dotyk s historickou výšivkou Márie Hollósy, jeho transformácia do novej výtvarnej reči*. Bratislava [2000]